

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Behandling i Komite for liv og lære

Dato: 19.01.05 Sak: PS 0001/05

NY BARNEHAGELOV - HØRING

Arkivsaksnummer: 04/02109

Saksbehandler: Kristin Fosseide

Rådmannens forslag til vedtak:

Melhus kommune har følgende merknader til departementets forslag til ny barnehagelov:

1. **§ 10. Godkjenning:**

- Det veiledende arealkravet må videreføres.
- Det bør stilles krav til at private barnehager har lønns- og pensjonsforhold som i kommunale barnehager

2. **§ 18. Ledelse:** Alternativ B må velges. Det innebærer bl.a. at det må stilles krav til at daglig leder fortsatt har utdanning som førskolelærer eller annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå med tillegg av ett års videreutdanning i barnehagepedagogikk.

3. **§ 19. Barnehagens øvrige personale.** Alternativ A må velges. Det innebærer bl.a. at bemanningen skal bestå av førskolelærere og annet egnet personale, og at norm for pedagogtetthet sikres gjennom forskriften slik den er i dag.

4. Melhus kommune er enig i de øvrige lovendringsforslagene.

Vedlegg:

1. Sammendrag av høringsnotat om ny barnehagelov
2. Utkast til ny barnehagelov
3. Dagens barnehagelov

Andre dokumenter i saken som ikke er vedlagt:

1. Barne- og familiedepartementet: Høringsnotat om ny barnehagelov
2. Sak 12/04 i komite for Liv og lære: Forskrift om økonomisk likeverdig behandling av godkjente barnehager - høring

Saksutredning:

Høring – ny barnehagelov.

Barne- og familiedepartementet har sendt ut høringsnotat om ny barnehagelov. I vedlegg 1 er et sammendrag av høringsnotatet. Vedlegg 2 viser utkast til ny barnehagelov, mens vedlegg 3 er dagens barnehagelov.

Høringsfristen er satt til 10.01.05, og rådmannen har av den grunn sendt dette saksframlegget som høring fra Melhus kommune innen fristens utløp. Det er tatt forbehold om politisk godkjenning, og endelig vedtak i saken vil bli ettersendt.

Det kan også nevnes at kommunale og private barnehager i kommunen har hatt mulighet til å komme med synspunkter om forslag til ny barnehagelov gjennom skriftlige og muntlige tilbakemeldinger til saksbehandler. I tillegg vil forslag til ny barnehagelov være tema på nettverksmøte 11.01.05.

Bakgrunn for forslag til ny barnehagelov.

Barne- og familiedepartementet sier at forslaget til ny barnehagelov imøtekommer behovet for en forenkling og modernisering av dagens lov av 1995. I tillegg til forenkling har det vært viktig for departementet å gi kommunene handlingsrom for å løse de oppgavene de som barnehagemyndighet har blitt pålagt. Videre skal den nye loven bl.a. tydeliggjøre oppgavene til de ulike ansvarsområdene, gi økt lokal tilpasning og mangfold i barnehagetilbudet, og sikre brukermedvirkning.

Departementet påpeker at kvalitet har vært en rettesnor i arbeidet med den nye loven. Ei arbeidsgruppe har hatt som oppgave å vurdere hvordan kvaliteten i barnehagetilbudet skal sikres. Arbeidsgruppas anbefalinger har vært en viktig del av grunnlaget for forslaget til ny barnehagelov.

Det er også viktig å understreke at utviklingen mot rammefinansiering av barnehagesektoren, dvs. at kommunene får ansvaret for finansiering av barnehagetilbudet, har vært et vesentlig moment i arbeidet med forslag til ny barnehagelov.

De viktigste endringene i loven.

De viktigste endringene kan oppsummeres slik:

- innholdsbestemmelsen utvides
- barns rett til medbestemmelse foreslås synliggjort i en egen bestemmelse
- plikten til å søke godkjenning foreslås skjerpet
- reglene om kommunens behandling av godkjenningssøknader foreslås endret
- dagens bestemmelse om rett til prioritet ved opptak foreslås utvidet
- fylkesmannes tilsynskompetanse foreslås endret
- det legges fram ulike alternativer til hvordan bestemmelsene om barnehagens ledelse og øvrige personalet bør utformes

Vurdering av forslag til ny barnehagelov:

Rådmannen vil nedenfor ta for seg de viktigste endringene i loven og fortløpende knytte kommentarer til dem. Det nye lovforslaget er vedlagt i sin helhet i vedlegg 2. I saksframlegget vil kun de bestemmelsene som er endret bli gjengitt.

KAPITTEL I: BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

§ 2. Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk tilrettelagt virksomhet.

Barnehagen skal bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgaver, og på den måten skape et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse i et demokratisk samfunn.

Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse og forståelse for bærekraftig utvikling. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske

og kulturelle bakgrunn. Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi stort rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagetilbud for samiske barn skal bygge på samisk språk og kultur.

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Det kan nevnes at § 1 om formål er foreslått videreført slik den er i dag.

Innholdsbestemmelsen i § 2 foreslås utvidet til å inneholde bestemmelser som bygger på overordnede samfunns mål, og som fastslår at barnehagen skal ta hensyn til barns ulike forutsetninger, som alder, kjønn, funksjonsnivå, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn. Innholdsbestemmelsen er blitt utvidet ved at elementer i rammeplanens føringer om innhold og kvalitet er blitt flyttet fra forskrift til lov.

Det at samarbeidsutvalget skal vedta årsplan for barnehagen er videreført i en noe annen ordlyd.

Det kan nevnes at departementet vil nedsette ei arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til revidert rammeplan for barnehagen.

Vurdering:

Rådmannen er enig i at innholdsparagrafen utvides, slik at barnehagens samfunnsmandat og pedagogiske mandat kommer tydeligere fram.

KAPITTEL II. BARNES OG FORELDRES MEDVIRKNING

§ 3. Barns rett til medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å uttale seg om sitt syn på barnehagen innenfor barnehagens daglige virksomhet.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Forslaget innebærer at prinsippet om barns rett til medvirkning i FN's barnekonvensjon synliggjøres i barnehageloven. Departementet sier at barn skal ha rett til å bli hørt, men de voksne har ansvaret. Barns rett til medvirkning krever kompetente voksne som har gode og oppdaterte kunnskaper om og respekt for barn.

Vurdering:

Rådmannen er enig i at barns rett til medvirkning synliggjøres i barnehageloven.

§ 4. Foreldreråd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte og skal fremme deres felles interesser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges samarbeidsorganene.

Det er ingen vesentlige endringer her, utenom at foreldrerådets og samarbeidsutvalgets oppgaver er flyttet fra forskrift til lovtekst. Det foreslås at de to forskriftene ikke videreføres da departementet mener at de detaljerte reglene for konstituering, funksjonstid, avstemning og lignende ikke lenger er nødvendig. Slik detaljorganisering er kommunens oppgave.

§ 5 om felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole foreslås videreført.

Vurdering:

Rådmannen er enig i departementets vurdering.

KAPITTEL III. ANSVAR OG MYNDIGHET

§ 6. Godkjenningsplikt

Virksomheter som gir tilsyn og omsorg for barn under opplæringspliktig alder, plikter å søke godkjenning som barnehage når:

- a. virksomheten er regelmessig og ett eller flere barn har en ukentlig oppholdstid på mer enn 20 timer, og**
- b. antall barn som er til stede samtidig er 10 eller flere når barna er tre år eller eldre, eventuelt fem eller flere når barna er under tre år, og**
- c. tilsynet utføres mot godtgjøring.**

Virksomheter etter første ledd må være godkjent før driften settes i gang.

Godkjenningsplikten er forelått innskjerpet ved at punkt a er endret. Dagens lovtekst i punkt a sier at flertallet av barna må ha en ukentlig oppholdstid på mer enn 20 timer. Dette er foreslått endret slik at det er tilstrekkelig at bare ett barn har en ukentlig oppholdstid på mer enn 20 timer. Bakgrunnen for dette er at departementet mener det er uheldig at virksomheter som har et klart institusjonspreg ikke omfattes av godkjenningsplikten. Dette kan gjelde barneparklignende institusjoner, større dagmammavirksomheter og andre omfattende barnepassordninger. Departementet ønsker imidlertid ikke å senke kravet til antall barn i punkt b, da det vil føre til at ordinære barneparker måtte søke om godkjenning som barnehage.

Vurdering:

Rådmannen er enig i departementets vurdering.

§ 7. Barnehageeiers ansvar

Barnehageeier skal påse at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk.

Barnehageeier må legge fram opplysninger om regnskapsdata og tjenestedata etter forskrifter fastsatt av departementet.

Barnehageeier plikter å gi barnets bostedskommune de opplysninger som er nødvendige for å kunne føre et register som nevnt i § 8 fjerde ledd.

Barnehageeier skal fastsette barnehagens vedtekter. Vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes/de foresattes forhold til barnehagen.

Departementet foreslår en ny bestemmelse som stadfester og klargjør barnehageeiers ansvar, på samme måte som for kommunen og fylkesmannen.

Bakgrunnen for å innføre en hjemmel som pålegger barnehageeier å fremskaffe regnskapsdata og tjenstedata er at når det statlige tilskuddet til barnehagene innlemmes i rammetilskuddet til kommunen, vil det ikke lenger være hjemmel for å pålegge ikke-kommunale barnehager å sende inn oversikt over regnskapsdata og tjenstedata i medhold av bevilgningsreglementet.

3.ledd gjelder opplysninger som kommunene trenger for å føre register som trygdekontorene trenger i forbindelse med utbetaling av kontantstøtte.

Departementet ser ikke nødvendigheten av å liste opp hva vedtektene skal inneholde i ny lov. Endringen er en regelforenklning, og trenger ikke innebære endring i praksis i kommunene. Kravet om at utkast til vedtekter skal legges fram ved søknad om godkjenning og at endelige vedtekter og vedtektsendringer skal sendes kommunen til orientering, er foreslått opphevet. Dette begrunnes også med regelforenklning. Det påpekes at kommunen allikevel kan opprettholde dagens praksis med hjemmel i lovutkastets § 17 som regulerer barnehagemyndighetens rett til innsyn.

Vurdering:

Rådmannen er enig i departementets vurdering. Det anses som viktig at kommunen kan opprettholde dagens praksis med at barnehagens vedtekter skal forelegges ved godkjenning.

§ 8. Kommunens ansvar

Kommunen er lokal barnehagemyndighet og skal sikre at barnehagene drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk.

Kommunen har plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.

Kommunen har ansvaret for at barnehagetilbudet til samiske barn bygger på samisk språk og kultur.

Hver kommune skal opprette og føre register til bruk for trygdekontorene i forbindelse med kontroll av beregning og utbetaling av kontantstøtte etter kontantstøtteloven. Registeret kan samkjøres mot trygdekontorets register over mottakere av kontantstøtte. Departementet gir forskrifter med utfyllende bestemmelser om føringen av registeret, hvilke opplysninger registeret skal inneholde og behandlingen av disse opplysningene.

Departementet foreslår få endringer i kommunens oppgaver som barnehagemyndighet. Kommunens oppgaver er nå mer samlet i en paragraf, samt at det er gjort noen redaksjonelle endringer. Hensikten fra departementet er å synliggjøre og tydeliggjøre kommunens ansvar. De sier at en klargjøring av myndighetsrollen vil bidra til å forebygge konflikt mellom myndighetsansvaret og eierinteressene.

Vurdering:

Rådmannen er enig i departementets vurdering.

§ 9. Fylkesmannens ansvar

Fylkesmannen har veiledningsansvar overfor kommuner og eiere av virksomheter etter denne lov og er klageinstans i forhold til vedtak fattet av kommunen etter lovens §§ 10, 16, 18 og 19 og der det følger av forskrifter gitt i medhold av denne lov. Fylkesmannen fører tilsyn med at kommunen utfører de oppgaver den som barnehagemyndighet er pålagt etter denne lov.

Departementet ser det som viktig å opprettholde et statlig ansvarsnivå for å bidra til en velfungerende barnehagesektor. Det foreslås at Fylkesmannen skal føre tilsyn med kommunene, mens tilsynet med den enkelte barnehage oppheves. Fylkesmannens oppgave med å innvilge varige dispensasjoner fra utdanningskravet foreslås også opphevet.

Vurdering:

Rådmannen er enig i at fylkesmannen skal ha et tilsynsansvar i forhold til kommunene, men vil samtidig påpeke betydningen av veiledning som en god metode for å utøve tilsyn.

KAPITTEL IV: BARNEHAGEMYNDIGHETENS GENERELLE OPPGAVER

§ 10 Godkjenning

Kommunen avgjør søknad om godkjenning etter en vurdering av barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold, jfr. §§ 1 og 2.

Godkjente virksomheter skal være registrert i Enhetsregisteret.

Kommunen kan sette vilkår for godkjenningen med hensyn til antall barn, barnas alder og oppholdstid.

Kommunens vedtak kan påklages til fylkemannen.

Departementet mener at det er kommunen som skal sette vilkår ved godkjenning av barnehager i forhold til antall barn, barnas alder og oppholdstid. Dette innebærer at den veiledende arealnormen på 4 m² pr. barn over 3 år ikke vil bli videreført.

I § 11 om familiebarnehager videreføres kravet til godkjenning. Departementet ser ikke behov for å gi egne regler for godkjenning av åpne barnehager og barnehager med hovedvekt på friluftsliv, da § 10 gir kommunen ansvar for å sette vilkår ved godkjenning.

Vurdering:

Rådmannen ser det som riktig at kommunen kan sette vilkår ved godkjenning for de ulike barnehagetyperne, men mener allikevel at det veiledende arealkravet bør videreføres som en sentral norm for å sikre kvalitet i det ordinære barnehagetilbudet.

Videre mener rådmannen at det bør kunne stilles krav til at private barnehager har lønns- og arbeidsvilkår som i kommunale barnehager. Komite for Liv og lære sa i sin høringsuttalelse på forskrift om økonomisk likeverdig behandling av godkjente barnehager (sak 12/04) at *det bør kunne settes rimelige og relevante vilkår til private barnehager som f.eks lønns- og pensjonsforhold som i kommunale barnehager.* Viser også til Opplæringsloven § 4 – 4 som har en slik bestemmelse for private skoler.

§ 13. Prioritet ved opptak

Barn med nedsatt funksjonsevne skal ha rett til prioritet ved opptak i barnehage. Det skal foretas en sakkyndig vurdering for å vurdere om barnet har nedsatt funksjonsevne.

Barn som det er fattet vedtak om etter lov om barneverntjenester §§ 4-12 og 4-4 annet og fjerde ledd, har rett til prioritet ved opptak i barnehage.

Kommunen har ansvaret for at barn med rett til prioritet får plass i barnehage.

Departementet foreslår å videreføre bestemmelsen om prioritert plass for barn med nedsatt funksjonsevne. Samtidig utvides rett til prioritert plass til også å gjelde barn det er fattet vedtak om etter barnevernlovens § 4 –12, som gjelder vedtak om omsorgsovertakelse, eller § 4-4 hvor barnehageplass er innvilget som frivillig hjelpetiltak.

Vurdering:

Rådmannen er enig i departementets vurdering.

§ 16. Tilsyn og veiledning

Kommunen fører tilsyn med virksomheter etter denne lov. Kommunen skal gi veiledning til barnehager og kan gi pålegg om retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten. Kommunens stengingsvedtak skal sendes fylkesmannen til orientering. Vedtak om retting og stenging kan påklages til fylkesmannen.

I § 16 er kommunens ansvar for tilsyn videreført. Den eneste endringen i denne bestemmelsen er at overskriften er endret fra *tilsyn* til *tilsyn og veiledning*. Dette for å understreke at kommunen har en viktig veiledningsoppgave i forhold til den enkelte barnehage.

Som nevnt tidligere er det i § 9 innført en hjemmel for statlig tilsyn med kommunens myndighetsutøvelse. Formålet er å sikre oppfyllelse av barnehagelovens krav både i den enkelte barnehage og på kommunalt nivå.

Vurdering:

Rådmannen ser det som en viktig presisering at overskriften i § 16 er endret til *Tilsyn og veiledning*. Dette fordi erfaring viser at god veiledning og god dialog er den beste formen for tilsyn.

Rådmannen vil presisere at det å føre tilsyn med barnehager også omfatter tilsyn med det faglige innholdet. I og med at § 2 om innhold er blitt utvidet, er det pedagogiske mandatet i barnehageloven blitt forsterket.

KAPITTEL V: PERSONALET**STYRER / DAGLIG LEDELSE****§ 18. Ledelse****Alternativ A**

***Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse.
Barnehagen skal ha en daglig leder.***

Alternativ B

***Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse.
Barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som førskolelærer eller annen treårig pedagogisk utdanning på høgsolenivå med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk.
Når barnehage og grunnskole er organisert som en mindre virksomhet, kan skolens rektor være daglig leder for barnehagen.
Kommunen kan innvilge dispensasjon fra utdanningskravet etter andre ledd.***

**Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.
Departementet gir nærmere forskrifter.**

Departementet legger her fram 2 alternativer, der alternativ A ikke setter krav om at daglig leder skal være førskolelærerutdannet. Departementet sier at den som skal inneha den daglige ledelsen av barnehagen må ha nødvendige lederegenskaper, og påpeker at denne løsningen vil gi kommuner og private eiere frihet til å ansette ledere i samsvar med lokale behov og prioriteringer.

Alternativ B setter krav til førskolelærerutdanning (eller tilsvarende) og er i tråd med anbefaling fra arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen sier at *utviklingen de siste årene, både når det gjelder barnehagens oppgaver og vekt på ledelsens betydning for kvalitetsutvikling, styrker behovet for styrer med førskolelærerkompetanse*. De sier også at personalets kompetanse og væremåte er av avgjørende betydning for barns og foreldres møte med barnehagen. Styrerens personalansvar er derfor nært knyttet til barnehagens primære oppdrag. Departementet sier også at nasjonale hensyn tilsier at bestemmelser om faglig ledelse av barnehagen er nødvendig for å sikre barn likeverdige pedagogiske tilbud.

Vurdering:

Rådmannen mener at alternativ B må velges. Viser her til begrunnelser ovenfor, og vil i tillegg presisere at det er av stor betydning at den pedagogiske virksomheten har en kompetent faglig ledelse som er til stede for barn, foreldre og ansatte.

BARNEHAGENS ØVRIGE PERSONALE OG NORM FOR PEDAGOGISK BEMANNING

Departementet presenter her 2 alternativer som omhandler krav til barnehagens øvrige personale og norm for pedagogisk bemanning. I dag sier loven at pedagogiske ledere må ha utdanning som førskolelærer og at bemanningen må være tilstrekkelig. I forskrift om pedagogisk bemanning er det en norm på en førskolelærer pr. 14 – 18 barn over 3 år / 7 – 9 barn under 3 år når barnas oppholdstid er over seks timer.

Alternativ 1) Videreføring av norm for antall barn pr. førskolelærer

§19. Barnehagens øvrige personale

Alternativ A

Bemanningen skal bestå av førskolelærere og annet egnet personale.

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Likeverdig med førskolelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høgsolenivå med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk.

Kommunen kan gi dispensasjon fra utdanningskravet i første ledd. Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.

Departementet gir forskrifter om dispensasjon og om unntak fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattid.

Departementet gir utfyllende forskrifter om pedagogisk bemanning.

Dagens norm om pedagogitetthet videreføres i forskrift.

Alternativ B

Som alternativ A, men med en felles norm i forskriften på en førskolelærer per 10-14 barn som er til stede samtidig.

I alternativ A videreføres dagens bestemmelser både i forhold til krav om førskolelærer og pedagogtetthet. I alternativ B videreføres kravet om førskolelærer, men normen foreslås forenklet til en førskolelærer pr. 10 – 14 barn som er tilstede samtidig.

Alternativ 2) Oppheve normen for pedagogisk bemanning

§19. Barnehagens øvrige personale

Alternativ C

Bemanningen skal bestå av førskolelærere og annet egnet personale.

Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Likeverdig med førskolelærerutdanning er annen treårig pedagogisk utdanning på høgsolenivå med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk.

Barnegruppene skal ha en størrelse som er hensiktsmessig ut fra barnas alder og forutsetninger.

Kommunen kan gi dispensasjon fra utdanningskravet i første ledd. Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.

Departementet gir forskrifter om dispensasjon og om unntak fra utdanningskravet for personale som arbeider i barnehagen på nattid.

Alternativ D

Bemanningen skal være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnegruppene skal ha en størrelse som er hensiktsmessig ut fra barnas alder og forutsetninger.

I alternativ C opprettholdes kravet om førskolelærer, men normen for pedagogtetthet oppheves. I alternativ D stilles det ikke krav om førskolelærer og heller ikke bemanningsnorm. I dette alternativet vil det heller ikke være nødvendig med dispensasjonsbestemmelser.

Departementet legger som sagt fram 4 alternativer til § 19 om barnehagens øvrige personale, og ønsker høringsinstansens syn på det.

Arbeidsgruppen sier følgende om personalets kompetanse (hentet fra høringsnotatet):

"Arbeidsgruppen har både drøftet personalet generelt og de ulike yrkesgruppene i barnehagen. Gruppen viser til barnekonvensjonen artikkel 3 nr. 3 som lyder:

Partene skal sikre at de institusjoner og tjenester som har ansvaret for barns omsorg eller beskyttelse, retter seg etter standarder som er fastsatt av kompetente myndigheter, særlig med hensyn til sikkerhet, helse, personalets antall og kvalifikasjoner samt kvalifisert tilsyn. De viser videre til OECDs merknad om den lave andelen pedagoger i barnehagene (OECD 1999)."

.....
"Arbeidsgruppen sier videre at personalets holdninger, kunnskap og kompetanse er den viktigste forutsetningen for god kvalitet i barnehagen. Kompetanse er kunnskap kombinert med evne og vilje til handling. Evne og vilje til handling kan ikke lovreguleres, men krav til formell kompetanse er et vesentlig element i nasjonal styring av kvaliteten i en sektor. I et kunnskapssamfunn, der flere og flere har utdanning ut over videregående skole, er det viktig at barnehagen rustes opp til å møte nye krav og utfordringer. I dag er førskolelærerutdanningen den utdanningen på høyere nivå som kvalifiserer for arbeid med barnegrupper 0-6 år. Arbeidsgruppen viser også til fagarbeiderutdanningen i videregående skole."

Når det gjelder norm for pedagogtetthet mener arbeidsgruppen at det bør vurderes om normen bør videreføres som forskrift eller om den bør gis i lovs form. De mener at normen fram til nå har sikret et minimum av pedagogisk kompetanse i barnehagen.

Vurdering:

Rådmannen mener at alternativ A må velges; dvs. at krav om førskolelærer videreføres i lovens § 19, og at norm for pedagogtetthet sikres gjennom forskriften slik den er i dag. Som arbeidsgruppa sier så er krav til formell kompetanse et vesentlig element i nasjonal styring av kvaliteten i en sektor. Det anses som viktig å sikre et minimum av førskolelærerkompetanse i barnehagen. I følge OECD har Norge i dag en lav andel pedagoger i barnehagen.

Selv med dagens pedagognorm kan man tenke fleksibelt i forhold til gruppestørrelse og gruppesammensetning. Ved å øke pedagogtettheten kan man gi flere barn tilbud, og samtidig bevare kvaliteten.

Mange kommuner har i dag en to-nivå struktur. I og med at mange oppgaver dermed delegeres til virksomhetsleddet, så innebærer det at det stilles enda større krav til god faglig kompetanse i virksomhetene, både hos styrer og pedagogisk leder.

Det er også viktig å påpeke at dersom barnehagen skal være et ledd i opplæringsløpet til barn i Norge (jfr. NOU-rapport nr. 16 – 03) så er det en forutsetning at førskolelærerkompetansen beholdes i barnehagen.

KONKLUSJON:

Rådmannen forslår følgende høringsuttalelse fra Melhus kommune vedr. forslag til ny barnehagelov:

Melhus kommune har følgende merknader til departementets forslag til ny barnehagelov:

1. § 10. Godkjenning:

- Det veiledende arealkravet må videreføres.
- Det bør stilles krav til at private barnehager har lønns- og pensjonsforhold som i kommunale barnehager

5. **§ 18. Ledelse:** Alternativ B må velges. Det innebærer bl.a. at det må stilles krav til at daglig leder fortsatt har utdanning som førskolelærer eller annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå med tillegg av ett års videreutdanning i barnehagepedagogikk.

6. **§ 19. Barnehagens øvrige personale.** Alternativ A må velges. Det innebærer bl.a. at det må stilles krav om utdanning som førskolelærer eller annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå med tillegg av ett års videreutdanning i barnehagepedagogikk, og at norm for pedagogtetthet sikres gjennom forskriften slik den er i dag.

2. Melhus kommune er enig i de øvrige lovendringsforslagene.

Behandling i Komite for liv og lære den 19.01.05**Behandling:**

Sigmund Gråbak foreslo følgende nytt pkt. 1, første kulepunkt:

Det veiledende arealkravet må videreføres. Det bør utarbeides egen veiledende norm for friluftsbarnhager både for innvendig og utvendig areal.

Først ble det votert over Gråbaks tilleggsforslag som ble vedtatt med 6 mot 3 stemmer.

Deretter ble det votert over rådmannens forslag (justert) som ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Melhus kommune har følgende merknader til departementets forslag til ny barnehagelov:

1. **§ 10. Godkjenning:**

- Det veiledende arealkravet må videreføres. Det bør utarbeides egen veiledende norm for friluftsbarnehager både for innvendig og utvending areal.
- Det bør stilles krav til at private barnehager har lønns- og pensjonsforhold som i kommunale barnehager

2. **§ 18. Ledelse:** Alternativ B må velges. Det innebærer bl.a. at det må stilles krav til at daglig leder fortsatt har utdanning som førskolelærer eller annen treårig pedagogisk utdanning på høghskolenivå med tillegg av ett års videreutdanning i barnehagepedagogikk.

3. **§ 19. Barnehagens øvrige personale.** Alternativ A må velges. Det innebærer bl.a. at bemanningen skal bestå av førskolelærere og annet egnet personale, og at norm for pedagogtetthet sikres gjennom forskriften slik den er i dag.

4. Melhus kommune er enig i de øvrige lovendringsforslagene.